

STULECIE NIEPODLEGŁOŚCI

FRASZKI Z DAWNYCH LAT

DIXIT ET FACTA SUNT

Bóg słowem „stań się” stworzył świat ten, aleć i my
Też słowem „Nie pozwalam” Polskę rozwalimy.
(Wespazjan Kochowski)

HISTORIA MOSKIEWSKA

Od dzikich stepów Moskwa nieodrodna
Pożarła Polskę i tym bardziej głodna;
A jak wilk wściekły, co rozbojem płonie,
Połknąwszy Słowian, sama się pochłonie.
(Krystyn Ostrowski)

CZY NIE PRAWDA?

Zabij jednego człowieka. Miecz szuka twej głowy,
Lecz zabij sto tysięcy, cały lud w okowy
Okuj dobrze – to wtenczas króle tego świata
Posłów przyślą i uczczą cię imieniem brata
(Antoni Górecki, ps. Antoni Pełka)

NIEMOŻNOŚĆ

Ktoś radził tułaczowi, żeby do Moskali
Pisał prośbę, co jemu majątki zabrali;
Ten rzecze: „Pisać do nich chęć moja gorąca,
Ale nie mam czym pisać: brak mi dział tysiąca”.
(Antoni Górecki, ps. Antoni Pełka)

NASZ KRAJ

Dźwignąłby się o swej sile,
Bo z letargu kraj się budzi,
Gdyby tylko dziś nie tyle
Było u nas wielkich ludzi.
(Aleksander Fredro)

SOCJALIZM

Socjalizm nierówności wszelkie prędko utrzcze:
Szlachtę powiesi jutro, nieszlachtę pojutrze.
(Aleksander Fredro)

BIADA

Nie pomoże i męstwo, gdzie przezorność mała,
Samobójcze dążności Polska ma i miała.
(Aleksander Fredro)

O WŁADZY

Władza miłą jest i cudną,
Prawda, polityczna dziatwo?
Tylko, że lwem zostać trudno
A osłem – niezmiernie łatwo.
(Mikołaj Biernacki, ps. Rodoć)

GŁOWA I NOGI

Polska mierzy do celu, lecz utrafi w sedno
Wówczas, gdy ta bogata złączy się z tą biedną.
Bo chociaż głowę czapka tuli w mróz bobrowa,
Gdy nogi bose, całość nie wyżyje zdrowa.
Bogacz, gdy tańszą czapkę, a biedny lud mnogi
Droższe buty dostaną, kraj stanie na nogi.
(Jan Lemański)

GORZKA PRAWDA

Trudno jest ufać zapaleńców krzykom,
że cały naród nasz ze snu się budzi,
gdy dzisiaj w Polsce od statecznych ludzi
więcej ufają lirykom, mistykom,
sennikom i wirującym stolikom.
(Julian Ejsmond)

FRASZKI ANONIMOWE

XVIII wiek

POLSCY MINISTROWIE.
DEFINICJA WSZYSTKICH MINISTROW POLSKICH
W CZTERECH WERSZACH
Wędziskiszka, hołota, szubienicznik, cnota,
Ślamazarnik, gawęda, filut, rewerenda.
Sardanapal, bogacz, intrygant, rogacz,
Pijak, klarncista, basałyk, psalmista.

XIX wiek

NA WODY SZTUCZNE
Sztuki u nas, widzę słąną,
W coraz większą wchodzą modę,
Fabrykowano nam wino,
Już fabrykują i wodę.
Doczekamy się tej chwili,
Gdy bardziej rozumy przetrzem,
Że jeszcze będziemy żyli
Fabrykowanym powietrzem

* * *

Każdy przyzna, że żółwie szybko biegają kłusem,
Kto chociaż raz warszawskim jechał omnibusem.

XX wiek

KRZYKACZ
Choć niestrudzenie lata i wciąż brzęczy mucha,
Nie ma gospodarnego, jako pszczoła, ducha.
Z krzyku wartości czelka nie można osądzić,
Łatwiej rok agitować, niżli tydzień rządzić.

ECHA Z WARSZAWY

Oto macie
Polemiki:
Dwa szafliki
Pomyj, błoto
I obficie:
„Kpie! Idioto!”
W rezultacie –
Gębobicie.

* * *

Świecą gwiazdki Boże i miesiąc pyzaty,
Oświeć, Panie Boże, ministra oświaty!

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Piotr Sztompka, Marta Wyka, Jerzy Wyrozumski, Jakub Zakrzewski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Białas – redaktor naczelny; Andrzej Borowski, Andrzej Kobos, Marian Nowy – redaktorzy; Adam Korpak, Krzysztof Skórczewski – grafika; Ryszard Otręba – „Galeria PAUzy”; Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny; Witold Brzoskowski, Monika Mentel – fotokład; Wydawnictwo PAU – konsultacje.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi.